הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן עה עו

עֵינָיו אוֹ שֶׁהוּא בַּלַּיְלָה אוֹ שֶׁהוּא סוּמָא, מֻתָּר לִקְרוֹת, (ל) דִּבְרֵאיָה תְּלָה רַחֲמָנָא וְהָא לֹא חָזֵי לָהּ:

עו לְהַזְהִיר מְצוֹאָה בִּשְׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע. ובו ח׳ סְעִיפִים:

א א צוֹאָה (ﻫ) (א) **בַּעֲשָׁשִׁית** מֻתָּר (ב) לִקְרוֹת (ג) **כְּנָגְדָּהּ**, אַף עַל פִּי שֶׁרוֹאֶה אוֹתָהּ דֶּרֶךְ דָּפְנוֹתֶיהָ, מִשּׁוּם **דְּבְכִסּוּי תָּלָה רַחֲמָנָא, דִּכְתִיב** (דברים כג יד) 'וְכִסִּיתָ אֶת צֵאָתֶךָ', **וְהָא** מִתְכַּסְיָא: **ב** ב צוֹאָה בְּגַמָּא, מַנִּיחַ (ד) **סַנְדָּלוֹ עָלֶיהָ וְקוֹרֵא, דְּחֲשִׁיבָא כִּמְכֻסָּה, וְכֵיוָן שֶׁאֵין רֵיחַ רַע מַגִּיעַ לוֹ מֵהֶתֶר, וְהוּא** (ה) **שֶׁלֹּא יְהֵא סַנְדָּלוֹ** (ו) **נוֹגֵעַ בָּהּ:** **ג** * ג הֶעֱבִירוּ צוֹאָה (ז) **לְפָנָיו, אָסוּר לִקְרוֹת** (ג) (ח) **כְּנֶגְדָּהּ. וּפִי חֲזִיר כְּצוֹאָה עוֹבֶרֶת דְּמֵי, אֲפִלּוּ** עוֹלֶה מִן הַנָּהָר אֵין הָרְחִיצָה מוֹעֶלֶת לוֹ, (ט) **דְּהָוֵי כִּנְגָרָף שֶׁל רְעִי:** **ד** * ד הָיְתָה צוֹאָה עַל בְּשָׂרוֹ * **וּמְכָסָּה**

א בְּרָכוֹת כ״ה (ע״ב). **ב** שָׁם. **ג** שָׁם (ע״א). **ד** שָׁם לְפָרוּשׁ הָרא״ש (פ״ג סי׳ מה).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לוֹמַר בְּגוּפוֹ) וְהַפְסָקָה מְעַלְיָתָא הִיא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִבְּנֵט בְּעָלְמָא. וְעַיֵּן שָׁם הֵיכָא דְּאִפְשָׁר לֹא סַגִּי אִם מְכֻסֶּה מִמְּתָנִים וּלְמַטָּה וּלְמַעְלָה הוּא עָרֹם, מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרָכָה עַיֵּן שָׁם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּאָן בְּקְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ד יב) 'הֵכּוֹן' וְכוּ' וּפְשׁוּט:

מִסְתַּפֵּק בָּעֲרָוָה, פְּרִי חָדָשׁ. וְכֵן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם סִימָן פ״ה סָעִיף קָטָן ב׳:

בַּאֵר הַיטֵב

עֵינַיִם אוֹ לַיְלָה אוֹ סוּמָא לֹא מֵהֲנֵי, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן הוּא דַּעַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ט) וְט״ז (סק״ב) (וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלִיָּהוּ רַבָּה (סק״י) בְּפִלְפּוּל אָרוּךְ מְזֻּה). וְט״ז הָעֱלָה עוֹד, דְּהַהֶּחְזֵרַת פָּנִים דְּהִתִּירוּ הוּא דַּוְקָא שֶׁהֶחְזִיר כָּל גּוּפוֹ וְעוֹמֵד לְצַד אַחֵר, עַיֵּן שָׁם. וְהַמְחַבֵּר יַד אַהֲרֹן (הגב״י) הֶעֱלָה כְּדִבְרֵי שֶׁלְּחָן עָרוּךְ, עַיֵּן שָׁם. מֻתָּר לְהַרְהֵר בְּדִבְרֵי תוֹרָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא

א (ﻫ) **בַּעֲשָׁשִׁית וְכוּ׳.** וְאִם מַגִּיעַ לוֹ רֵיחַ רַע, אָסוּר. לְחֶם חֲמוּדוֹת פֶּרֶק מִי שֶׁהָיוּ אוֹת קל״ב:

ג (ג) **כְּנֶגְדָּהּ.** פָּרוּשׁ, וּבְעֵינַן הָרְחָקָה מִלְּפָנָיו כְּמִלֹּא עֵינָיו וּמִלְּאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת. וּבֵ״ח (ס״ב)

בְּאוּר הֲלָכָה

ג * **הֶעֱבִירוּ וְכוּ׳ לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ח) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אִם הֶעֱבִירוּ עַל פְּנֵי רְחִבּוֹ דְּדֵי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, הוּא מִדִּבְרֵי הַשּׁ״ז (סק״ב). וְאַף דִּלְפִי מַה דְּכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן ע״ט סָעִיף (קטן) ב׳ דְּצָדָדִין שֶׁלְּפָנָיו הוּא כְּלִפְנָיו הָיָה נִכּוֹן לְהַחְמִיר גַּם בָּזֶה, וְכֵן כָּתַב הַלְּבוּשֵׁי שְׁרָד, מִכָּל מָקוֹם לֹא רָצִיתִי לְסָתֹם כֵּן מִשּׁוּם דְּבְצָדָדִין שֶׁלְּפָנָיו גַּם כֵּן הָאֱלִיָּה רַבָּה (סי׳ ע״ט סק״ה) מֻכָּל, וּבְפֶרֶט בְּעִנְיַן זֶה שֶׁהָרְבֵּה אַחֲרוֹנִים פּוֹסְקִין כְּהַב״ח (ס״ב) אֲפִלּוּ כְּלִפְנָיו מַמָּשׁ, עַל כֵּן נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר בְּצָדָדִין שֶׁלְּפָנָיו בָּזֶה:

ד * **הָיְתָה צוֹאָה וְכוּ׳. וְאִם בְּרָכָיו לְחוּת מִמֵּי רַגְלַיִם בְּטוּפַח עַל מְנַת לְהַטְפִּיחַ וּמְכֻסֶּה בְּבֶגֶד עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ע״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״כ):

*** וּמְכֻסֶּה בְּבֶגֶדָיו. עַיֵּן בְּקְרִי מְגַדִּים** (א״א סק״ה) **שֶׁכָּתַב דְּלֹא נִתְבָּאֵר שִׁעוּר הַבֶּגֶד הַמְכֻסֶּה אִי בְּעִינַן שִׁלְשָׁה טְפָחִים אוֹ דֵּי בִּשְׁלֹשָׁה אֶצְבָּעוֹת. וְלֹא אָבִין כְּוָנָתוֹ, דַּהֲלֹא אִיתָא בְּסָעִיף י׳ דְּצוֹאָה** (עוֹבֶרֶת) **כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לְבַטְּלָהּ בְּרֶגֶל, אֶלָּמָא לֹא בָּעִינַן שִׁעוּר לְהַכְפּוּתוֹ,** וּמִקְרֶא מֵלֵא הוּא (דברים כג יד) 'וְחָפַרְתָּה בָהּ וְשָׁבַתָּ וְכִסִּיתָ' וְגוֹ׳. וְלוֹמַר דְּהָכָא גָּרַע מִשּׁוּם דִּבְשָׁרוֹ מְטֻנָּף מִצּוֹאָה, זֶה אֵינוֹ, דְּאִם כֵּן מַאי מְהַנֵּי אִם הוּא כְּסוּי גָּדוֹל. וְעַיֵּן עוֹד בְּפְרִי מְגַדִּים שֶׁכָּתַב עַל מַה דְּכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳ דְּאִם הָיָה עַל יָדוֹ וְכוּ׳ דְּשָׁרֵי לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ, דְּדַוְקָא כְּנֶגְדָּהּ אֲבָל הוּא עַצְמוֹ לֹא, עַיֵּן שָׁם [וְהַבַּאתִי כָּל זֶה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י׳], אַף דִּמְדִבְרֵי הָרַשְׁבָּ״א (כה: ד״ה צואה) וְתַלְמִידֵי הָרַבֵּנוּ יוֹנָה (טו. ד״ה והרא״ש) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה היתה צואה) מִשְׁמַע דְּאַף הוּא עַצְמוֹ מֻתָּר, וְכֵן הִקְשָׁה הַלְּבוּשֵׁי שְׁרָד [וְהַקַּשְׁיָא הַשְּׁנִיָּה שֶׁהִקְשָׁה וְהוֹכִיחַ דְּלִכְרַחֲשָׁךְ״א אָסוּר, יֵשׁ לְדַחוֹת]. אָמְנָם בְּאֶמֶת נִיחָא, דְּהַלֹּא בְּלָאו הָכִי יִקָּשֶׁה עַל הַמַּגֵּן אַבְרָהָם הָאִיךְ סָתַם לְדִינָא בְּהַבֵּית יוֹסֵף וְתַלְמִידֵי הָרַבֵּנוּ יוֹנָה וְהָרַשְׁבָּ״א לְהָקֵל, הֲלֹא הָרַמְבַּ״ם (פ״ג ה״א) מְסַיֵּם עַל זֶה וְכֵמָה גְּאוֹנִים הוֹרוּ שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְכֵן נָכוֹן לַעֲשׂוֹת, וְהֵביא כָּל זֶה הַבַּיִת יוֹסֵף לְבַסּוֹף, אֶלָּמָא דְּהוּא מְסַכִּים לִדְבָרָיו לְהַחְמִיר לְמַעֲשֶׂה. אַךְ עַל פִּי אֱמֶת נִיחָא הַכֹּל, דְּכַוָּנַת הָרַמְבַּ״ם הוּא דְּמִדִּינָא מֻתָּר דְּאֵין עַל זֶה שֵׁם צוֹאָה, אַךְ מִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵיהֶם שֶׁלֹּא לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע בְּיָדַיִם מְטֻנָּפוֹת כָּאֵלּוּ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּכֶסֶף מִשְׁנֶה, אִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים אַחַר בְּוַדַּאי מֻתָּר לִקְרוֹת נְגֶדּוֹ, וְזֶה כַּוָּנַת הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שֶׁכָּתַב נְגֶדּוֹ. וּמַה שְּׁצַיֵּן עַל זֶה תַּלְמִידֵי הָרַבֵּנוּ יוֹנָה וְהָרַשְׁבָּ״א, הַיְינוּ דְּהֵם הִסְכִּימוּ עַל זֶה בְּפֵרוּשׁ שֶׁאֵין [הַיְינוּ הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְכַדּוֹמֶה שֶׁהוּבָא בְּהָרא״ש] שֶׁהוּבָא בְּהָרַמְבַּ״ם שֶׁפְּסְקוּ לְאִסּוּר כְּרֵב חִסְדָּא, אִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים אַחַר מֻתָּר לִקְרוֹת

דין ז׳:

ב (ד) **סַנְדָּלוֹ.** לְאוֹ דַּוְקָא סַנְדָּל, הוּא הַדִּין בְּאִיזֶה דָּבָר שֶׁמְּכַסֶּה מִהֲנֵי, וְנָקֵט סַנְדָּל (ה) דְּלֹא תֵּימָא דְּבָטִיל לְגַבֵּי גּוּפוֹ וְהָוֵי כְּמוֹ שֶׁמְּכַסֶּה אוֹתָהּ בְּרַגְלוֹ יְחֵפָה (ו) דְּבְוַדַּאי אֵין גּוּפוֹ חָשׁוּב כְּסוּי קָא מַשְׁמַע לָן: (ה) **שֶׁלֹּא יְהֵא וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ אִם אֵין הַצוֹאָה מִתְפַּשֶּׁטֶת עַל צְדָדֵי הַסַּנְדָּל מִבַּחוּץ וְאֵינוֹ נִרְאֶה. וְאַף עַל גַּב דְּבַעֲשָׁשִׁית אֲפִלּוּ נוֹגֵעַ וּדְבוּקָה בָּהּ שָׁרֵי מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ נִרְאֶה מִבַּחוּץ, סַנְדָּלוֹ גָּרַע טְפֵי, מִפְּנֵי שֶׁעָתָּה הוּא מַלְבּוּשׁ שָׁלוֹ, עַל כֵּן (ז) אִם חָלַצוֹ וְכָפָה בּוֹ שָׁרֵי: (ו) **נוֹגֵעַ.** עַיֵּן בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק״ג) וּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״א) שֶׁמְּצַדְּדִים לוֹמַר דְּאִם אַחַר שֶׁקָּרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ מָצָא צוֹאָה דְּבוּקָה בְּסַנְדָּלוֹ מִתַּחְתִּיתוֹ, חוֹזֵר וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֹא בִּרְכוֹתֶיהָ, עַיֵּן שָׁם הַשָּׁעַם. וְאִם נִתְפַּשֵּׁט הַצוֹאָה גַּם בְּצִדְדֵי הַסַּנְדָּל מִבַּחוּץ, עַיֵּן לְקַמָּן סָעִיף קָטָן ל׳ מַה שֶּׁנִּכְתֹּב שָׁם: **ג** (ז) **לְפָנָיו.** וְהוּא הַדִּין אִם הָיְתָה שָׁטָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם: (ח) **כְּנֶגְדָּהּ.** עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה העבירו) דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין צוֹאָה קְרוּעָה לְעוֹבֶרֶת, עַל כֵּן א[1]גַּם בָּזֶה בְּעֵינַן הָרְחָקָה מִלְּפָנָיו כְּמִלֹּא עֵינָיו וּמִלְּאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֶרְיחַ, וְכֵן הָעֱלָה הַשַּׁ״ז (סק״ב) וְהַפְּרִי חָדָשׁ, אַף אִם הֶעֱבִירוּ צוֹאָה מִלְּפָנָיו עַל פְּנֵי רְחִבּוֹ אֲז דֵּי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּהֵינוּ קֹדֶם שֶׁמַּגִּיעַ לְאַרְבַּע אַמּוֹתָיו אוֹ אַחַר שֶׁנִּתְרַחֲקָה מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת שָׁרֵי, כֵּיוָן שֶׁהוּא אֲז מִצִּדּוֹ וְאָמְרִינַן בְּסִימָן ע״ט (ס״א) דְּמִצִּדּוֹ הָוֵי כְּמוֹ לְאַחֲרָיו דְּסַגִּי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֶרְיחַ, [דְּעַד מָקוֹם שֶׁכָּלָה הֶרְיחַ הוּא כְּמוֹ צוֹאָה מַמָּשׁ, כֵּיוָן דְּרֵיחַ רַע שַׁיָּשׁ לוֹ עֵקֶר הוּא וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן ע״ט (ס״א)]. וְהֶבֵּ״ח (ס״ב) וְהָאֱלִיָּה רַבָּה (סק״ד) פָּסְקוּ דְּכֵיוָן דְּצוֹאָה עוֹבֶרֶת הִיא וְאֵינָהּ עוֹמֶדֶת בְּמָקוֹם אֶחָד, סַגִּי בְּהַרְחָקַת אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֶרְיחַ אֲפִלּוּ מִלְּפָנָיו. וְיֵשׁ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה. וּלְעִנְיַן דִּיעֲבַד אִם כְּבָר קָרָא וְהִתְפַּלֵּל וְהָיְתָה הַצוֹאָה עוֹבֶרֶת לְפָנָיו חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ב) שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וּכְבָר כָּתַבְנוּ כָּל הֵיכָא דְּאִיכָּא פְּלוּגְתָּא חוֹזֵר וְקוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֹא בְּרָכוֹתֶיהָ, וּבִתְפִלָּה אֵינוֹ חוֹזֵר וּמִתְפַּלֵּל. עַיֵּן שָׁם עוֹד: (ט) **דְּהָוֵי כִּנְגָרָף.** וְאִם הַחֲלוֹן פְּתוּחַ וַחֲזִיר עוֹבֵר אִם מֻתָּר לִקְרוֹת, עַיֵּן בְּסִימָן ע״ט סָעִיף ב׳ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אותה) וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק טו) מַה שֶּׁנִּכְתֹּב שָׁם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ﻫ) מִסִּימָן ע״ד: (ג) הָרַמְבַּ״ם (פ״ג ה״ד) וּלְקַמָּן סִימָן פ״ה (ס״ב): (ג) אַחֲרוֹנִים: (ד) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א): **ב** (ה) הָרא״ש (פ״ג סי׳ נא): (ו) מֵאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (ז) פְּרִי חָדָשׁ:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (ס״ג) פסק שבצואה עוברת צריך להפסיק קריאתו ותפילתו עד שתעבור מלפניו כמלוא עיניו, כמו בצואה מונחת [ולא הזכיר דעת המקילים כלל].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ג) (י) **בִּבְגָדָיו,** אוֹ שֶׁהִכְנִיס יָדָיו בְּבֵית הַכִּסֵּא דֶּרֶךְ (ד) (יא) חוֹר וְאֵינוֹ מֵרִיחַ רֵיחַ רַע, [ה]יֵשׁ (ה) (יב) **מַתִּירִים** לִקְרוֹת [ו]וְיֵשׁ אוֹסְרִין. [ז]יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא הִתִּיר הַמַּתִּיר בְּצוֹאָה עַל בְּשָׂרוֹ, אֶלָּא בְּמָקוֹם שֶׁהִיא נִכְסֵית מֵאֵלֶיהָ בְּלֹא מַלְבּוּשׁ (יג) כְּגוֹן אֲצִילֵי יָדָיו, וְנָכוֹן לַעֲשׂוֹת (יד) כְּדִבְרֵי הַמַּחְמִיר. הַגָּהּ: וְשִׁכְבַת זֶרַע עַל בְּשָׂרוֹ (טו) דִּינוֹ כְּצוֹאָה (מהרי״ל (מנהגים) הלכות יום כיפור): **ה** [ח]צוֹאָה (טז) **בְּפִי** (ז) [ז] **טַבַּעַת אֲפִלּוּ הִיא מְכֻסָּה,** (יז) **אָסוּר לִקְרוֹת** (יח) **לְדִבְרֵי הַכֹּל, אֲפִלּוּ אֵינָהּ נִרְאֵית כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד וְנִרְאֵית** (יט) **כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב:** ו [ט]**הָיָה לְפָנָיו** (כ) **מַעֲט צוֹאָה, יָכוֹל לְבַטְּלָהּ בְּרֹק שֶׁיִּרֹק בָּהּ וְיִקְרָא כְּנֶגְדָּהּ, וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה** (כא) **הָרֹק** (מ) [ח] **עָבֶה.** [וְאֵין הַבִּטּוּל מוֹעִיל אֶלָּא לְפִי שָׁעָה, אֲבָל אִם לֹא יִקְרָא מִיָּד וְהָרֹק נִמּוֹחַ וְנִבְלַע בָּהּ, לֹא בִּטְּלָה: ז * [י]סָפֵק אִם צוֹאָה בַּבַּיִת,

(ט) (כב) **מֻתָּר לִקְרוֹת,** (כג) **דְּחֻזְקַת בַּיִת שֶׁאֵין בּוֹ צוֹאָה. סָפֵק אִם צוֹאָה בָּאַשְׁפָּה, אָסוּר, מִשּׁוּם** (כד) **דְּחֻזְקַת**

ה הָרי״ף (טז.) וְהָרא״ש (שם) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (שז. ד״ה והרא״ף) וּכְרַב הוּנָא. ו רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (כה. ד״ה אחמר) וְאוֹר זָרוּעַ (ח״א סי׳ קלא) וּכְרַב חִסְדָּא. ז הָרא״ש וּכְרַבֵּנוּ יוֹנָה שָׁם בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים. ח יוֹמָא ל׳ (ע״א). ט בְּרָכוֹת כ״ה (ע״ב). י יְרוּשַׁלְמִי ו׳ עַמּוּד ב׳ (פ״ג ה״ח) הֲבִיאוֹ הָרא״ש (פ״ג סי׳ נא) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה אמר) בְּשֵׁם הָרַאֲב״ד. כ שָׁם בַּבְּבֵלִי (כה.) וּכְלִישָׁנָא בְּתַרָא.

בְּאֵר הֵיטֵב

פְּסַק דְּכֵיוָן דְּצוֹאָה עוֹבֶרֶת הִיא וְאֵינָהּ עוֹמֶדֶת בְּמָקוֹם אֶחָד, סַגִּי בְּהַרְחָקַת אַרְבַּע אַמּוֹת אֲפִלּוּ מִלְּפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בֵּית יוֹסֵף בְּשֵׁם (מהרא״י) [מַהֲרִי״א]. וְטַ״ז (סק״ב) הָעֲלָה דְּאִם מַעֲבִיר צוֹאָה מִלְּפָנָיו עַל פְּנֵי רְחִבוּ שֶׁל אָדָם אֲ[ף] דִּי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּקָדֶם שֶׁמַּגִּיעַ לְאַרְבַּע אַמּוֹת אוֹ אַחַר שֶׁנִּתְרַחֲקָה אַרְבַּע אַמּוֹת שָׁרִי, כֵּיוָן שֶׁהוּא אָז מִצִּדּוֹ וְאֵמְרִינַן בְּסִימָן ע״ט (ס״א) דְּמִצִּדּוֹ הָוֵי כְּמוֹ לְאַחֲרָיו דְּסַגִּי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל מִכָּנֶגְדּוֹ מַמָּשׁ צָרִיךְ לְהַרְחִיק כְּמִלֹּא עֵינָיו, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ דְּלְאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת וּמִלְּפָנָיו מִלֹּא עֵינָיו:

ד (ג) **בִּבְגָדָיו.** וְאִם הִיא עַל יָדוֹ וְאֵין בָּהּ מַמָּשׁוּת אֶלָּא לְכִלּוּחַ בְּעָלְמָא וְהָלַךְ רֵיחָהּ וְהִיא עַל יָדוֹ דּוֹמְיָא דְּמִלְמוֹלֵי זַעֲוָה, שָׁרֵי לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ אֲפִלּוּ בְּלִי כְּסוּי. וְדַוְקָא אַחַר מְשׁוּם דְּלָאו כְּצוֹאָה דָּמְיָא, [א]אֲבָל הוּא גּוּפָא כָּל שֶׁיָּדָיו מְלֻכְלָכוֹת מִלְמוֹלֵי זַעֲוָה וְחִכּוּךְ הָרֹאשׁ, אָסוּר לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה עַד שֶׁיִּטֹּל יָדָיו, אוֹ עַל כָּל פָּנִים אִם אֵין לוֹ מַיִם יְנַקֶּה יָדָיו וּכְדַלְעֵיל בְּסִימָן ד׳ (סכ״ב) [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ומכוסה):

(יא) חוֹר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ט) מְחִיצָה יֵשׁ בֵּינוֹ לְבֵין בֵּית הַכִּסֵּא וּפָשַׁט יָדוֹ לְפָנִים מִן הַמְּחִיצָה, דְּאִי לֹא תֵּימָא הָכִי, הֲלֹא (י) יֵשׁ אוֹמְרִים בְּסִימָן פ״ג (מג״א סק״א) דְּאָסוּר לִקְרוֹת כְּנֶגֶד מְחִיצַת בֵּית הַכִּסֵּא, דְּכְצוֹאָה דָּמְיָא:

(יב) מַתִּירִין. דִּכְתִיב (תהלים קנ ו) ׳כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ׳, דְּהֵינוּ הָפֶה וְהַחֹטֶם בִּכְלַל הַהִלּוּל, אֲבָל לֹא שְׁאָר אֵיבָרִים, דַּאֲפִלּוּ אֵינָם נְקִיִּים שָׁרִי. וְהֵיֵשׁ אוֹסְרִין טַעֲמָם דִּכְתִיב (שם לה י) ׳כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה ה׳ מִי כָמוֹךָ׳ בְּעֵינָן שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם נְקִיִּים. וּפָשׁוּט דִּלְפִי זֶה הוּא הַדִּין אִם אֶחָד מֵאֵיבָרָיו הוּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַצּוֹאָה גַּם כֵּן אָסוּר מִטַּעַם זֶה. (יא) וְאִם הַצּוֹאָה הִיא עַל בִּגְדָיו וּמְכֻסֶּה מִלְמַעְלָה גַּם כֵּן, לְכֻלֵּי עָלְמָא שָׁרֵי, וּמִכָּל מָקוֹם (יג) יְזַהֵר כָּל אָדָם שֶׁיִּהְיוּ תָּמִיד בִּגְדָיו נְקִיִּים וּבְקִרְבַת בְּעֵת הַתְּפִלָּה: **(יג) כְּגוֹן אֲצִילֵי יָדָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲ[ף] מְקוֹמוֹת שֶׁדַּרְכָּן לְכַסּוֹת בְּגָד [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ז)]:

(יד) דִּבְרֵי הַמַּחְמִיר. וּבְעֵת הַדְּחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ אִדִּבְרֵי הַמַּתִּירִין שֶׁדַּוְקָא הַפֶּה וְהַחֹטֶם הוּא בִּכְלַל הַהִלּוּל אֲבָל לֹא שְׁאָר אֵיבָרִים [חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל ג סכ״ה)]:

(טו) דִּינוֹ כְּצוֹאָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (יג) [ב]עַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּהּ כְּשֶׁהִיא עַל בְּשָׂרוֹ אַף שֶׁהִיא מְכֻסָּה כְּמוֹ בְּצוֹאָה וְכַנַּ״ל, אֲבָל כְּשֶׁהִיא עַל בְּגָדָיו וּמְכֻסֶּה שָׁרֵי לְכֻלֵּי עָלְמָא וְכַנַּ״ל בְּצוֹאָה. (יד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ כְּצוֹאָה. (טו) מִיהוּ בְּסָפֵק חֲסִידִים סִימָן תק״ט מוּכָח דַּאֲפִלּוּ עַל בְּגָדָיו וּמְכֻסֶּה יֵשׁ לְהַחֲצוֹ אוֹ לְפָשְׁטוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבוּק בּוֹ הַשְׁמָאָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנִּכְשָׁל חַס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי קֶרִי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ לְמַזָּקֶרֶת אִסּוּר:

ה (טז) בְּפִי טַבַּעַת. מִי (טו) שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲלִי הַשְׁחוֹרִים וְזָב מִמְּנוּ דָּם תָּמִיד וְאַגַּב הַדָּם יוֹצֵא מִמְּנוּ דָּם רְסִיסִין וְיֵשׁ לוֹ רֵיחַ רַע, אָסוּר בְּכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה כָּל זְמַן שֶׁלֹּא רְסִיסָה שׁוֹתֶת מִמֶּנּוּ. וְאִם אֵין שָׁם רֵיחַ רַע, אִם הַדָּם אוֹ הַלֵּחָה יוֹצֵא דֶּרֶךְ דְּחִיָּה בְּסַרוּגִין, הָוֵי מִן הַמַּעַיִם וְיֵשׁ לוֹ תַּקָּנָה בִּרְחִיצַת מְקוֹם הַזֶּהֶמָא, וְאִם שׁוֹתֶת וְיוֹרֵד תָּדִיר מֵעֵצָמָה, אָז הָוֵי מִפִּי הַטַּבַּעַת וְאֵין לוֹ תַּקָּנָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) וּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט), וְעוֹלַת תָּמִיד (סק״ה):

ו (ז) טַבַּעַת. אֲבָל אִם מַיִם אוֹ בֶּגֶד אוֹ כַּן הֵם עֲכוּרִים שֶׁאֵין הַצּוֹאָה נִרְאֵית מִתּוֹכָם. הַגָּהַת הָרִי״ף. וְלֹא דָּמֵי לְצוֹאָה בָּעֲשָׁשִׁית, דְּהָתָם כְּפִי מַעֲלֶיהָ הוּא: **ז (יז) אָסוּר לִקְרוֹת.** וְהוּא הַדִּין אִם הָיָה סָפֵק אִם הִיא צוֹאַת אָדָם אוֹ צוֹאַת כֵּלָבִים, בְּבֵית שָׁרִי וּבְאַשְׁפָּה אָסוּר. שֶׁלְּטֵי גִּבּוֹרִים רִיא״ז (שז: אות ז). וְהַפְּרִי חָדָשׁ חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב וְלֹא נָהִירָא דְּשָׁאנֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ד (י) בִּבְגָדָיו. וּמִי (ח) שֶׁיָּדָיו מְטֻנָּפוֹת מִקְנוּחַ בֵּית הַכִּסֵּא, אִם אֵין בָּהֶם מַמָּשׁוּת צוֹאָה אֶלָּא לְכִלּוּחַ בְּעָלְמָא וְהָלַךְ רֵיחָהּ וְהִיא עַל יָדוֹ דּוֹמְיָא דְּמִלְמוֹלֵי זַעֲוָה, שָׁרֵי לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ אֲפִלּוּ בְּלִי כְּסוּי. וְדַוְקָא אַחַר מְשׁוּם דְּלָאו כְּצוֹאָה דָּמְיָא, [א]אֲבָל הוּא גּוּפָא כָּל שֶׁיָּדָיו מְלֻכְלָכוֹת מִלְמוֹלֵי זַעֲוָה וְחִכּוּךְ הָרֹאשׁ, אָסוּר לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה עַד שֶׁיִּטֹּל יָדָיו, אוֹ עַל כָּל פָּנִים אִם אֵין לוֹ מַיִם יְנַקֶּה יָדָיו וּכְדַלְעֵיל בְּסִימָן ד׳ (סכ״ב) [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה ומכוסה):

(יא) חוֹר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ט) מְחִיצָה יֵשׁ בֵּינוֹ לְבֵין בֵּית הַכִּסֵּא וּפָשַׁט יָדוֹ לְפָנִים מִן הַמְּחִיצָה, דְּאִי לֹא תֵּימָא הָכִי, הֲלֹא (י) יֵשׁ אוֹמְרִים בְּסִימָן פ״ג (מג״א סק״א) דְּאָסוּר לִקְרוֹת כְּנֶגְדָּהּ מְחִיצַת בֵּית הַכִּסֵּא, דִּכְצוֹאָה דָּמְיָא:

(יב) מַתִּירִין. דִּכְתִיב (תהלים קנ ו) ׳כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ׳, דְּהֵינוּ הָפֶה וְהַחֹטֶם בִּכְלַל הַהִלּוּל, אֲבָל לֹא שְׁאָר אֵיבָרִים, דַּאֲפִלּוּ אֵינָם נְקִיִּים שָׁרֵי. וְהֵיֵשׁ אוֹסְרִין טַעֲמָם דִּכְתִיב (שם לה י) ׳כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה ה׳ מִי כָמוֹךָ׳ בְּעֵינָן שֶׁיִּהְיוּ כֻּלָּם נְקִיִּים. וּפָשׁוּט דִּלְפִי זֶה הוּא הַדִּין אִם אֶחָד מֵאֵיבָרָיו הוּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַצּוֹאָה גַּם כֵּן אָסוּר מִטַּעַם זֶה. (יא) וְאִם הַצּוֹאָה הִיא עַל בְּגָדָיו וּמְכֻסֶּה מִלְמַעְלָה גַּם כֵּן, לְכֻלֵּי עָלְמָא שָׁרֵי, וּמִכָּל מָקוֹם (יג) יְזַהֵר כָּל אָדָם שֶׁיִּהְיוּ תָּמִיד בִּגְדָיו נְקִיִּים וּבִקְרַת בְּעֵת הַתְּפִלָּה: **(יג) כְּגוֹן אֲצִילֵי יָדָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲ[ף] מְקוֹמוֹת שֶׁדַּרְכָּן לְכַסּוֹת בֶּגֶד [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ז)]:

(יד) דִּבְרֵי הַמַּחְמִיר. וּבְעֵת הַדְּחָק יֵשׁ לִסְמֹךְ אִדִּבְרֵי הַמַּתִּירִין שֶׁדַּוְקָא הַפֶּה וְהַחֹטֶם הוּא בִּכְלַל הַהִלּוּל אֲבָל לֹא שְׁאָר אֵיבָרִים [חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל ג סכ״ה)]:

(טו) דִּינוֹ כְּצוֹאָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (יג) [ב]עַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּהּ כְּשֶׁהִיא עַל בְּשָׂרוֹ אַף שֶׁהִיא מְכֻסָּה כְּמוֹ בְּצוֹאָה וְכַנַּ״ל, אֲבָל כְּשֶׁהִיא עַל בְּגָדָיו וּמְכֻסֶּה שָׁרֵי לְכֻלֵּי עָלְמָא וְכַנַּ״ל בְּצוֹאָה. (יד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ כְּצוֹאָה. (טו) מִיהוּ בְּסָפֵק חֲסִידִים סִימָן תק״ט מוּכָח דַּאֲפִלּוּ עַל בְּגָדָיו וּמְכֻסֶּה יֵשׁ לְהַחֲצוֹ אוֹ לְפָשְׁטוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבוּק בּוֹ הַשְׁמָאָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנִּכְשָׁל חַס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי קֶרִי, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ לְמַזָּקֶרֶת אִסּוּר:

ה (טז) בְּפִי טַבַּעַת. מִי (טו) שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲלִי הַשְׁחוֹרִים וְזָב מִמֶּנּוּ דָּם תָּמִיד וְאַגַּב הַדָּם יוֹצֵא מִמֶּנּוּ דָּם רְסִיסִין וְיֵשׁ לוֹ רֵיחַ רַע, אָסוּר בְּכָל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה כָּל זְמַן שֶׁלֹּא רְסִיסָה שׁוֹתֶת מִמֶּנּוּ. וְאִם אֵין שָׁם רֵיחַ רַע, אִם הַדָּם אוֹ הַלֵּחָה יוֹצֵא דֶּרֶךְ דְּחִיָּה בְּסַרוּגִין, הָוֵי מִן הַמַּעַיִם וְיֵשׁ לוֹ תַּקָּנָה בִּרְחִיצַת מְקוֹם הַזֶּהֶמָא, וְאִם שׁוֹתֶת וְיוֹרֵד תָּדִיר מֵעֵצָמָה, אָז הָוֵי מִפִּי הַטַּבַּעַת וְאֵין לוֹ תַּקָּנָה. (יז) וְאֵין צָרִיךְ תַּקָּנָה. (יח) **אָסוּר לִקְרוֹת.** וּבִדְעֵבַד אִם קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע, חוֹזֵר וְקוֹרֵא, אַךְ לְעִנְיַן תְּפִלָּה צָרִיךְ עִיּוּן אִם יַחְזֹר וְיִתְפַּלֵּל, כֵּן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (שם). אֲבָל (יט) הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ שֶׁצָּרִיךְ לַחֲזֹר וּלְהִתְפַּלֵּל: **(יח) לְדִבְרֵי הַכֹּל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ לְדִבְרֵי הַמַּתִּיר בְּסָעִיף ד׳ בְּצוֹאָה עַל בְּשָׂרוֹ וּמְכֻסֶּה, שֶׁאֲנִי הָכָא דִּבְמְקוֹמָהּ נְפִישׁ זֻהֲמָא טְפֵי. עַל כֵּן יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהִתְעוֹרֵר וְלִרְאוֹת תָּמִיד שֶׁיִּהְיֶה נָקִי פִּי הַטַּבַּעַת שֶׁלּוֹ, וּלְרָחְצוֹ בְּמַיִם אוֹ בְּרֹק כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר שָׁמָּה אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ מִצּוֹאָה [שֶׁל״ה (שער האותיות אות ט סי׳ ט)]:

(יט) כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב. אֲבָל אִם אֵינָהּ נִרְאֵית אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב (יט) מָתֵּר, שֶׁלֹּא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת: ו (כ) **מְעַט צוֹאָה.** אֲפִלּוּ (כ) כָּל שֶׁהוּא, כִּי אֵין שִׁעוּר לְאִסּוּר צוֹאָה. כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר בְּשֵׁם הַנְּזִירוּת שִׁמְשׁוֹן דְּאֵין צָרִיךְ לְהַרְחִיק מִמַּה שֶּׁהָאָדָם מַקִּיא אַף שֶׁהוּא מְאוּס: **(כא) הָרֹק עָבֶה.** אֲז חֲשִׁיב כְּסוּי. וְדַוְקָא כְּשֶׁאֵין מַגִּיעַ לוֹ רֵיחַ רַע. וְאִם נוֹתֵן מַיִם עַל גַּבֵּי הַצּוֹאָה, (כא) לֹא מְהַנֵּי אֶלָּא אִם כֵּן הַמַּיִם עֲכוּרִים שֶׁאֵין הַצּוֹאָה נִרְאֵית מִתּוֹכָם, וְלֹא דָּמֵי לְצוֹאָה בָּעֲשָׁשִׁית, דְּהָתָם כְּפִי מַעֲלֶיהָ הוּא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. וְלָכֵן (כב) יֵשׁ לְזַהֵר [שֶׁלֹּא] לִקְרוֹת נֶגֶד עֲבִיט מָלֵא מַיִם אֲשֶׁר הִשְׁלִיכוּ בְּתוֹכוֹ בִּגְדֵי קְטַנִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם צוֹאָה: ז **(כב) מֻתָּר לִקְרוֹת.** וְהֵיכָא דָּמְצָא צוֹאָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם הוּא צוֹאַת כֵּלָבִים וּשְׁאָר בְּהֵמָה וְחַיָּה אוֹ צוֹאַת אָדָם, דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) דְּאָזְלִינַן בָּזֶה בָּתַר הַמָּצוּי, דְּאִם מְצוּיִין תִּינוֹקוֹת יוֹתֵר מִכְּלָבִים אֲפִלּוּ בְּבֵית אָסוּר, וְהוּא הַדִּין אִיפְכָּא בַּאֲשָׁפָּה, אִם מְצוּיִין כְּלָבִים יוֹתֵר תְּלִינַן דְּהוּא מִכְּלָבִים לְהָקֵל. וְדַוְקָא אִם בָּדַק הָאַשְׁפָּה וְלֹא נִמְצָא בּוֹ שְׁאָר צוֹאָה בִּלְתִּי זֶה, דְּאִי לָאו אָמְרִינַן דִּסְתָם אַשְׁפָּה חֲזָקָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צוֹאָה דְּרָגִילִין לְהָפְנוֹת שָׁם, וְכֵן פָּסְקוּ (כג) הָאַחֲרוֹנִים כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם: **(כג) דְּחֻזְקַת בַּיִת.** וְאִם מְצוּי שָׁם קְטַנִּים (כד) צָרִיךְ לִבְדֹּק: **(כד) דְּחֻזְקַת אַשְׁפָּה.** לָאו חֲזָקָה גְּמוּרָה, דְּאִם כֵּן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ה (ז) טַבַּעַת. עַיֵּן בְּאֹר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּיֵד אֶפְרַיִם שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר וְאֵין צָרִיךְ תַּקָּנָה, וְעַיֵּן שָׁם בְּאוֹר הַדִּבָּרִים:

ו (ח) עָבֶה. עַיֵּן בְּאֹר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּרֵכִי יוֹסֵף (סק״ב) אִם הוּא בְּמַבּוֹאוֹת הַמְטֻנָּפוֹת וְיָרֵד הַשֶּׁלֶג עֲלֵיהֶם וְאֵין כָּאן רֵיחַ, וְעַיֵּן (בְּיוֹ״ד) סִימָן כ״ח (בי״ח ד״ה כתב בעל העיטור):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ד (מ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (נ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ס) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד): (סא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו): (סב) חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל ג סכ״ה): (סג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז): (סד) הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (סה) לְדִינָא וְהַגְּרִ״א: (סו) הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים וְהַחַיֵּי אָדָם (שם סכ״ה): ה (סז) הַרְדַּבַּ״ז (ח״א סי׳ שסו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (סח) שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ו): (סט) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ח) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין מה צריך להרחיק בק״ש סכ״ה): (ע) גְּמָרָא (יומא ל.): ו (כ) בְּרָכוֹת כ״ה עַמּוּד ב׳: (עא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): (עב) פְּשׁוּט: ז (כב) שָׁלְחָן שְׁלֹמֹה (סי״ד) וְהַחַיֵּי אָדָם (שם סל״א) וְהַמָּגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק״י): (עג) תַּלְמִידֵי הַרְבָּנוּ יוֹנָה בְּסוּגְיָא דְּהִתְפַּלֵּל וּמָצָא צוֹאָה דַּף כ״ב עַמּוּד ב׳ עַיֵּן שָׁם (יד. ד״ה הואיל):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] אבל בשו״ע הרב (ס״ה) כתב: מי שידיו מטונפות מקינוח בית הכסא אם אין בהם ממשות צואה אלא לכלוך בעלמא והיא יבישה והלך ריחה, מותר לקרות אע״פ שהיא מגולה על ידיו. **ב]** בשו״ע הרב (ס״ר) כתב: ואפילו בשכבת זרע שעל בשרו נכון להחמיר בה כמו בצואה אע״פ שהיא מכוסה בבגדו, אע״פ שמעיקר הדין אינה כצואה כלל. והוסיף: ומ״מ אי״צ לרחוץ במים אא״כ היא יבשה כבר, אבל אם עדיין היא לחה מקנחה במפה ודיו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah